LUNDS UNIVERSITET

Medicinska fakulteten

LÄKR95, Klinisk medicin 4, 27 högskolepoäng

Clinical Medicine 4, 27 credits

Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Programnämnden för läkarutbildning 2023-02-15 och senast reviderad 2023-02-17. Den reviderade kursplanen träder i kraft 2023-02-17 och gäller från och med höstterminen 2023.

Allmänna uppgifter

Kursen är obligatorisk i Läkarprogrammet och ingår i termin 9.

Teoretiska och praktiska undervisningsmoment är förlagda till Helsingborg, Lund och Malmö men kan även vara förlagda till vårdinrättningar inom hela Södra sjukvårdsregionen.

Undervisningsspråk: Svenska
Engelskspråkig litteratur och undervisning kan förekomma.

Huvudområde	*Fördjupning*
Medicin	A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter godkänd kurs utifrån kursens centrala kliniska situationer kunna:

- förklara relationen mellan patofysiologiska mekanismer och sjukdomstillstånd,*
- förklara principer för diagnostiska metoder och behandling,*
- föreslå principer för bemötande, handläggning och uppföljning av patient* där det finns misstanke om våld i nära relation inklusive mäns våld mot kvinnor,
- redogöra för huruvida farmakologisk behandling, ska påbörjas, fortsätta eller avslutas för patienter med hälsotillstånd relaterade till kursens ämnesområden,

- förklara sluten- och öppenvårdens uppbyggnad och olika yrkeskategoriers funktioner vid vårdprocesser relevanta för kursens ämnesområden samt
- redogöra för juridiska och etiska aspekter gällande vård av individer i olika åldrar samt grupper som kan bedömas vara i utsatta situationer.

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter godkänd kurs, utifrån de centrala kliniska situationerna, kunna:

- med ett patientcentrerat förhållningssätt genomföra anamnesupptagning och statusundersökning för adekvat handläggning av patienter i olika åldrar samt med olika emotionella och kognitiva förutsättningar,*
- tolka undersökningsresultat, värdera allvarlighetsgrad och föreslå relevanta diagnoser,**
- i samarbete med patient och närstående, planera, initiera och följa upp utredning och behandling med beaktande av patientens unika förutsättningar och samhällsfaktorer,
- resonera kring prognos med beaktande av patientens unika förutsättningar och samhällsfaktorer,**
- tillämpa ett professionellt, empatiskt förhållningssätt vid bemötandet av patienter och närstående,**
- föra ett samtal med en patient och i samverkan med patienten vidta suicidpreventiva åtgärder i en simulerad situation,
- med ett personcentrerat förhållningssätt, identifiera utsatthet, svåra livshändelser, beroendeproblematik, personlighetsproblematik, kognitiv funktionsnedsättning och psykisk skörhet relaterat till kursens ämnesområden,
- bedöma och hantera avvikande fynd* samt resonera kring preventiva åtgärder med syfte att minska sjuklighet och död,
- analysera hur sociodemografiska faktorer kan påverka hälsa ur ett nationellt och globalt perspektiv,
- tillämpa principer för säker vård avseende olika åldersgrupper och tillstånd i verksamheter relevanta för kursens ämnesområden,
- besluta om läkemedelsbehandling samt ordinera relevanta läkemedel i relation till övrig medicinering, patientens ålder och somatiska samt psykiska tillstånd,*
- tillämpa regler och principer för försäkringsmedicin samt intygsförfarande,
- sammanfatta och rapportera information till berörda vårdgivare som utgångspunkt för fortsatt handläggning inom kursens ämnesområden,
- genomföra ett strukturerat samtal med en patient under akut emotionell belastning och rapportera detta till en kollega,
- identifiera och hantera egna känslor samt ge patienten känslomässig bekräftelse (validering) och en sammanfattning av patientmötet,
- leda avdelningsrond, föreslå handläggning och reflektera över din roll under ronden samt
- utföra praktiska tekniska färdigheter/procedurer enligt kursplanens appendix 2.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter godkänd kurs med professionellt förhållningssätt kunna:

- motivera hur förändringar av levnadsvanor och hälsofrämjande insatser kan påverka hälsa,*
- reflektera över hur kulturella aspekter, lika rätt och etiska frågeställningar kan påverka handläggning och vård,*
- reflektera över beroendeproblematik och föreslå relevanta åtgärder,
- värdera risksituationer för framtida sjukdomstillstånd,*
- motivera barnhälsovårdens respektive mödravårdens roll för det preventiva arbetet för att förhindra framtida sjukdom samt
- reflektera över det egna behovet av kunskaper, färdigheter och förmågor relaterat till kursens mål samt formulera personliga mål för fortsatt lärande och professionell utveckling inklusive förslag på hur dessa kan nås.

* inom kursens ämnesområden
** vid för kursen centrala kliniska situationer

Kursens innehåll

Innehållet i denna kurs berör framför allt sjukdomstillstånd inom beroendelära, Barn- och ungdomspsykiatri, försäkringsmedicin, obstetrik och gynekologi, pediatrik och psykiatri. Även legala aspekter som berör patienter med hälsotillstånd inom dessa ämnen ingår liksom fysisk och psykisk utveckling hos barn och ungdomar samt normal graviditet.

Det finns även lärandemål relaterade till programövergripande teman. Inom temat professionell utveckling berörs kommunikation med och bemötande av särskilt utsatt person samt etiska aspekter som berör likarättsperspektiv och maktstrukturer. Inom temat hälsofrämjande perspektiv fokuseras på våld i nära relation och prevention. Även farmakologi inom olika åldersgrupper tas upp i kursen.

Under denna kurs deltar studenterna i klinisk tjänstgöring med särskild fokus på patienter i utsatt situation samt den växande individen. Under handledning hanteras de för kursen relevanta kliniska situationerna som definieras i Appendix 1 samt de färdigheter och procedurer som anges i Appendix 2.

Kursens genomförande

Undervisningen baseras på aktuellt kunskapsläge avseende aktivt, studentcentrerat och självstyrt lärande. Case-metodik är den centrala undervisningsformen och konkretiserar den centrala medicinska kunskapen inom kursen. En omfattande del av lärandet sker genom aktivt deltagande i professionella aktiviteter under placeringar på olika hälso- och sjukvårdsenheter, verksamhetsintegrerat lärande (VIL). Observation av och återkoppling till studenterna genomförs frekvent av handledare med stöd av observationsformulär.

Andra läraktiviteter är färdighetsträningar, scenarioträningar, seminarier, föreläsningar, gruppövningar och skriftliga och muntliga redovisningsuppgifter, enskilt eller i grupp.

En förutsättning för att en student ska kunna genomföra VIL är att verksamheterna inte ser formella hinder att ta emot studenten. En hälso- och sjukvårdsverksamhet kan avböja att ge student tillträde till vårdinrättning om man bedömer att patientsäkerheten eller förtroendet för sjukvården riskerar att äventyras eller om annat likartat hinder föreligger. Ett avböjande kan exempelvis grundas på att studenten dömts för vissa typer av brott eller uppvisat sådant beteende som hotar

patientsäkerheten eller förtroendet för sjukvården. Detta avböjande medför att studenten inte kan delta i de lärandemoment som ges inom verksamheten.

Obligatoriska moment:

VIL, case-undervisning, färdighetsträning, scenarioträning och seminarier inom professionell utveckling och hälsofrämjande perspektiv är obligatoriska. Om studenten uteblir från obligatoriska moment får studenten genomföra momentet vid senare tillfälle. Vissa lärandeaktiviteter kan komma att ersättas med ersättningsuppgifter. Examinator avgör om studenten uppnått berörda mål för obligatoriskt moment. Obligatoriska moment dokumenteras i kursportföljen.

Kursens examination

Första gången en student kan delta i en examination är vid första ordinarie tillfälle efter registrering på kursen.

Kursens mål examineras genom tre provmoment, teoretiskt kunskapsprov (7 hp), praktiskt prov (7 hp) samt en kursportfölj (10 hp).

Därutöver bedöms dessutom kontinuerligt studentens basala professionella förhållningssätt genom examinationen ”VIL – basalt professionellt förhållningssätt” (3 hp).

Det teoretiska kunskapsprovet (7 hp) består av frågor av flervalstyp där studenten ska välja det bästa svaret. Underkänt prov ska göras om i sin helhet.

Det praktiska provet utgörs av kontinuerliga direktobservationer under kursen (DOPS) (7 hp). Sammanställningen av direktobservationer examineras i sin helhet vid slutet på kursen utifrån i förväg fastställda kriterier. Vid underkänt betyg behöver studenten komplettera de delar som inte var avklarade vid betygssättningen.

I en kursportfölj (10 hp) samlar studenten observationer och återkoppling från olika professionella situationer samt genomförda uppgifter och återkoppling på dessa. I portföljen dokumenteras också genomförda moment inkluderande case, gruppövningar, och verksamhetsintegrerat lärande (VIL). Kursportföljens delar värderas fortlöpande i enlighet med fastställda kriterier. Kursportföljen betygsätts i sin helhet med godkänt eller underkänt i slutet av kursen. Därefter bedöms kursportföljen efter begäran av studenten.

Genom examinationen ”VIL – basalt professionellt förhållningssätt” (3 hp) bedöms kontinuerligt studentens basala professionella förhållningssätt. Om en student uppvisar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller förtroendet för sjukvården riskerar att äventyras, eller om studenten har hög frånvaro från VIL ska provmomentet ”VIL - basalt professionellt förhållningssätt" bedömas av examinator. Examinator ska först skriftligt och muntligt varna studenten. Om bristerna kvarstår trots varningen ska examinator omedelbart avbryta studentens VIL och betygsätta provmomentet med underkänt. I särskilt allvarliga fall, eller om studenten vid ett tidigare tillfälle fått betyget underkänt på provmomentet kan examinator omedelbart, utan varning, avbryta studentens VIL och betygsätta provmomentet med underkänt.

När VIL avbryts på detta sätt innebär det att studenten får betyget underkänt på provmomentet "VIL - basalt professionellt förhållningssätt" och att ett VIL-tillfälle är förbrukat. En individuell studieplan ska då upprättas av examinator och fastställas av programmets studiesociala kommitté. Den individuella studieplanen ska innehålla en åtgärdsplan som anger vad studenten behöver göra och visa upp för att bristerna ska anses vara åtgärdade. Den individuella studieplanen ska även ange var, när och på vilken kurs i programmet studenten sedan kan återuppta sina studier. Uppfyllandet av åtgärdsplanen bedöms av examinator och ska vara godkänt innan studenten kan återinträda i studierna. Om provmomentet "VIL - basalt professionellt

förhållningssätt" är betygsatt med betyget underkänt får studenten inte delta i kursens VIL eller kursens examinationer, inkluderat obligatoriska moment, förrän uppfyllandet av åtgärdsplanen är godkänt och enligt vad som i övrigt anges i den individuella studieplanen.

För att provmomentet ska betygssättas med godkänt krävs att studenten närvarat vid tillräckligt många moment inom kursen.

Antal examinationstillfällen vid VIL

Antal examinationstillfällen avseende VIL är begränsat till två. När kursportföljen betygsatts vid kursens slut är ett VIL-utbildningstillfälle förbrukat. Underkänt betyg på provmomentet ”VIL – basalt professionellt förhållningssätt” medför också att ett VIL-utbildningstillfälle är förbrukat.

Prov/moment

- 2301 Teoretiskt kunskapsprov, 7 hp
- 2302 Praktiskt prov, 7 hp
- 2303 Kursportfölj, 10,0 hp
- 2304 VIL - basalt professionellt förhållningssätt 3,0 hp

Samtliga provmoment, förutom det teoretiska kunskapsprovet, förutsätter att studenten deltar i kursmoment som ges inom hälso- och sjukvårdens verksamheter. Om sjukvårdens verksamheter avböjer att ta emot en student enligt ovan (text under ”Kursens genomförande”) kan studenten därför inte examineras på provmomenten och inte betygsättas på dessa.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd

Förkunskapskrav

Godkända kurser (samtliga prov/moment) till och med Termin 7 på Läkarprogrammet (MALÄP).
Godkänt betyg på momentet VIL – basalt professionellt förhållningssätt på kursen *Klinisk medicin 3* (T8).

Övrigt

Appendix 1 – Kliniska situationer

På Läkarprogrammet har definierats ett antal kliniska situationer som en nyexaminerad läkare kommer att möta och förväntas klara av under sin allmäntjänstgöring. Nedanstående urval av kliniska situationer (av totalt ca 100 på hela Läkarprogrammet) baseras på att de är vanligt förekommande inom de ämnen som ingår på kursen. De kliniska situationerna är definierade främst för att

studenterna ska veta inom vilka områden examinationen sker. Tjänstgöringen på de olika enheterna ska ge möjlighet till praktisk erfarenhet av nedanstående kliniska situationer, som ett komplement till den teoretiska undervisningen. Studenten ska för dessa kliniska situationer kunna beskriva och förklara omhändertagande, utredningsgång, viktiga differentialdiagnoser samt preventiva och terapeutiska åtgärder.

Observera att förutom de för kursen centrala kliniska situationerna ingår flertalet övriga kliniska situationer enligt utbildningsplanen som associerade kliniska situationer på denna kurs.

Efter genomgången kurs ska studenten kunna hantera följande kliniska situationer:

1. Aggressivitet och irritabilitet
2. Akut krisreaktion
3. Andningssvårigheter
4. Aptitlöshet
5. Avvikande diagnostiska och accidentella fynd
6. Avvikelser från barns normala utveckling
7. Barnmisshandel
8. Bedömning av funktionsvariation
9. Beroende och missbruk
10. Blod i avföring
11. Blod i urinen/proteinuri
15. Blödningsbenägenhet
17. Buksmärta
18. Chock
19. Diarré
20. Drunkningstillbud/drunkning
21. Dödsfall
23. Feber
24. Flytningar (kvinnor/män)
26. Främmande kropp
28. Förgiftningar
31. Förändrad vätske- och elektrolytbalans
33. Förändringar i sjukdomspanorama
35. Halsbränna/sura uppstötningar
37. Hjärtklappning/onormal hjärtrytm
38. Hjärtstillestånd
39. Hosta
41. Huvudvärk/ansiktsvärk
45. Illamående och kräkningar
47. Kraftnedsättning
48. Kramper
50. Känslighet för infektioner
52. Långvarig smärta/värk
53. Medvetanderubbning
54. Menstruationsproblem
56. Normal förlossning/amning
59. Ont i bröstet
60. Ont i halsen
63. Ont i örat
64. Oro/ångest
65. Palpabla resistenser
66. Personlighetsförändring

68. Preventivmedel
69. Psykisk ohälsa
70. Reproduktion/Graviditet
74. Sexuell olust/dysfunktion
75. Självmordsrisk
78. Språk och talrubbning
80. Stämningslägespåverkan
81. Sveda/sår/klåda i underlivet
82. Svettningar/vallningar
83. Svimning
84. Svullen buk
89. Sömnstörningar
93. Trötthet
94. Tvångsbeteenden
95. Törst/uttorkning
96. Vaginal blödning
97. Vanföreställningar/hallucinationer
99. Viktminskning
100. Våld i nära relationer
101. Våld/misshandel
102. Vård i livets slutskede
103. Yrsel/balansstörningar
104. Ätstörning
105. Övervikt/fetma

Appendix 2 – Praktiska tekniska färdigheter/procedurer

På Läkarprogrammet har definierats ett antal praktiska tekniska färdigheter som en nyexaminerad läkare kommer att möta och förväntas klara av under sin allmäntjänstgöring. Nedan förtecknas de praktiska/tekniska färdigheter som specifikt tränas under varje kurs. Samtliga färdigheter ska kunna demonstreras i OSCE eller DOPS. Kursansvariga måste säkerställa att studenterna erbjuds tillräckliga träningsmöjligheter för att uppnå färdigheterna. Samtliga färdigheter är kumulativa genom programmet från Klinisk medicin 1 vilket betyder att även färdigheter listade under tidigare kurser kan ingå i den praktiska examinationen för en given kurs. Färdigheter relaterade till fysikalisk undersökning av olika organsystem, samtalsmetodik, mera komplexa färdigheter och dokumentation är inte inkluderade i sammanställningarna, med undantag för undersökning av spädbarn och gynekologisk undersökning på klinisk medicin 4. Även sådana färdigheter kan ingå i OSCE eller DOPS examination.

Klinisk medicin 1

Utfärda recept

Utföra artärpunktion i a. radialis

Utföra venös provtagning

Ge intravenös infusion

Utföra subkutan injektion

Koppla EKG

Mäta PEF

Utföra HLR

Klinisk medicin 2

Genomföra neurologisk bedömning enligt NIHSS

Ta bort ytlig främmande kropp i öga (modell)

Undersöka synnervspapillen med oftalmoskopi

Undersöka larynx

Genomföra undersökning av yttre hörselgång och trumhinna med öronmikroskop

Använda fastställda hygienrutiner vid kontakt med infekterad patient

Utföra hudbiopsi

Klinisk medicin 3

Behandla sårskada (inklusive lokalbedövning) på bålen

Excidera kutan eller subkutan förändring

Utföra rektoskopi på docka

Sätta v-sond på docka

Skapa fria luftvägar på docka

Ventilera med mask och andningsballong på docka

Sätta ned larynxmask på docka

Sätta svalgtub och nästub på docka

Sätta och fixera perifer venkateter på docka

Bereda och tillföra läkemedel i ordinerad dosering intravenöst på docka

Utföra gipsning av distal radiusfraktur och underbensfraktur

Utföra punktion av knäled på docka

Behandla sårskada (inklusive lokalbedövning) på extremitet

Sätta KAD på docka

Utföra lumbalpunktion på docka

Praktiskt hantera KAD/blåstömningsproblem

Klinisk medicin 4

Genomföra en fullständig spädbarnsundersökning inklusive bedömning av tonus, nyföddhetsreflexer, hud, svalg, fontaneller, yttre genitalia inklusive palpation av testiklar hos pojkar, hjärta och lungor samt höfter

Undersöka barns ögon med ögonspegel

Genomföra en gynekologisk undersökning inkluderande yttre och inre inspektion av kvinnligt könsorgan